

gamle Form: Udvikling lidt efter lidt fremad, en Socialiseringsproces, og jeg vil hævde, at den er man midt inde i. Det er altid den store Vanskelighed at se, hvad der er det ejendommelige i ens Samtid, det skal der et særlig indtrængende Blik til, men jeg tror, at hvis det ærede Medlem vil forsøge at analysere Nutiden med Hensyn til dens økonomiske og sociale Ejendommeligheder, vil han komme til det Resultat, at vi er inde i en fremadskridende Udvikling henimod den gennemførte Socialisme — den komme saa før eller den komme senere, det er et Spørgsmaal for sig.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Fraenkel har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Det ærede Medlem Hr. L. D. Rasmussen udtalte, at den store Koncentration af Produktionsmidler og Kapital, som vi var inde i, var farlig paa Enkeltmands Haand, men ikke i Statens. Mig forekommer det, at den er hundredefold farligere paa Statens Haand end i Enkeltmands Haand. Jeg benægter ikke og har tværtimod med Flid fremhævet, at den ogsaa er farlig i Enkeltmands Haand, men den er meget, meget farligere i Statens, thi hos Staten er der samlet en Magt, som den enkelte, hvor magtfuld han ogsaa maatte være, dog ikke er i Stand til at tilvejebringe. Hvor stor Magt den enkelte end har, er der altid en Magt over ham, nemlig Staten, men det er der ikke i den socialistiske Stat.

Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen hævdede, at vi var inde i Socialiseringen. Ja, vi taler her om Ord og Begreber, hvis Betydning det gælder om at faa fastslaaet, hvis man vil have noget rigtigt ud af det. Jeg vil hellere sige, at vi er inde i en Tilstand, hvor vi har faaet Øjet op for, at den til den yderste Yderlighed drevne Kapitalisme rummer en Fare, som vi derfor søger at begrænse.

I øvrigt er de Spørgsmaal, vi her er kommet ind paa, meget for omfattende til at kunne afgøres i enkelte korte Bemærkninger. For ikke at friste den højtærede Formand dertil, skal jeg derfor selv afslutte mine korte Bemærkninger hermed. Jeg har holdt mig tilbage fra at holde en Tale her under Finanslovbehandlingen, idet jeg er gaaet ud fra, at den bedste Maade at begrænse den paa — hvad der er krævet fra saa mange Sider — var, at man tav stille. Hvis det ønskes, skal jeg gerne senere holde et Foredrag om Socialisme

og Kapitalisme, og paa Baggrund af det vil vi saa paa et senere Tidspunkt kunne optage Spørgsmaalet.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. L. D. Rasmussen har Ordet for en kort Bemærkning.

L. D. Rasmussen: Det ærede Medlem Hr. Fraenkel overser, at i Staten, altsaa i Samfundet, har hele Folket gennem Rigsdagen sin Indflydelse, men det er der ikke noget tilsvarende til, hvor Talen drejer sig om den private Kapitalisme.

N. P. Jensen: Da jeg for nogle Dage siden sad og hørte paa de Herrer, det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen og det ærede Medlem Hr. Rode, følte jeg mig stærkt fristet til at imødegaa adskillige af de finansielle Bemærkninger, som de Herrer var inde paa. Imidlertid har en Forkølelse, Influenza eller hvad man nu vil kalde det, hindret mig i at være til Stede i nogle Dage, og imidlertid er dette Spørgsmaal taget op fra anden Side, navnlig af det ærede Medlem Hr. Martin Hansen, saa jeg skal ikke komme stærkt ind paa det igen, men kun tilføje ganske enkelte supplerende Bemærkninger til det, det ærede Medlem Hr. Martin Hansen har sagt.

Det ærede Medlem Hr. L. Rasmussen opererede i sin Ordførertale med de to Ting: Statens Kassebeholdning og Statens Reservefond som Udtryk for Statens Formue, men dertil er at sige, at det kun er en Del deraf, og da det kun er en Del deraf, bliver den Sammenligning, han drog, i Virkeligheden saa temmelig umulig. Det er nemlig ikke muligt at drage en Sammenligning mellem tidligere Tid og den nuværende Tid paa Grundlag af, hvad der findes i Kassen, og hvad der findes i Reservefonden, thi Staten har andre Steder og andre Aktiver af forskellig Art at anbringe sine Midler i, og de maa nødvendigvis tages med ind, før en Sammenligning kan foretages med Udbytte. Og her ligger muligvis Grunden til den store Forskel mellem Slutresultaterne for det ærede Medlem og for mig, idet det ærede Medlem sluttede med at sige til den højtærede Statsminister: Saa stands dog for Guds Skyld med Fremskridt ad den Vej, mens jeg kommer lige til det stik modsatte Resultat: Bliv for Guds Skyld ved, det er den Vej, vi finansielt er inde paa, vi skal fortsætte ad. Om den er tilstrækkelig ompændende og hurtigt fremkommelig, kan vi altid diskutere, men i det hele og store er jeg veltilfreds med Vejen, vi gaar ad.